

NACRT PROGRAMA

Na temelju članka 71. Zakona o zaštiti životinja („Narodne novine“, br. 102/17 i 32/19) i članka 32. Statuta Krapinsko- zagorske županije („Službeni glasnik Krapinsko-zagorske županije“, broj. 31/01., 5/06., 14/09., 11/13., 26/13., 13/18., 5/20, 10/21 i 15/21. - pročišćeni tekst), a sukladno prijedlogu Koordinacijske radne skupine za primjenu propisa iz područja zaštite životinja, župan Krapinsko-zagorske županije donosi

Program kontrole populacije napuštenih pasa na području Krapinsko-zagorske županije za razdoblje 2022.- 2027. godine

Pojmovi:

U ovom *Programu kontrole populacije napuštenih pasa Krapinsko-zagorske županije za razdoblje od 2022. do 2027. godine* pojedini pojmovi imaju slijedeće značenje:

Zakon – Zakon o zaštiti životinja („Narodne novine“, broj 102/17 i 32/19)

Ministarstvo – Ministarstvo poljoprivrede

JLS – jedinica lokalne samouprave

OIE je Svjetska organizacija za zdravlje životinja (World Organisation for Animal Health), prije Office International des Epizooties (OIE), međuvladina organizacija koja koordinira, podržava i promiče kontrolu bolesti životinja.

Program kontrole populacije napuštenih pasa je Program čiji je cilj smanjenje populacije napuštenih pasa na određenu razinu i/ili održavanje na toj razini te upravljanje njome.

Sklonište za životinje je objekt u kojem se smještaju i zbrinjavanju napuštene i izgubljene životinje gdje im se osigurava potrebna skrb i pomoć. Sklonište može osnovati fizička ili pravna osoba, jedna ili više jedinica lokalne samouprave. Ako na području županije nema skloništa osnovanog od strane fizičke ili pravne osobe odnosno jedinice lokalne samouprave, tada sklonište osniva jedinica regionalne samouprave. Način držanja životinja u skloništu, postupanje sa životinjama u skloništu, rad skloništa i udovoljavanje svim ostalim uvjetima propisuje se Zakon o zaštiti životinja („Narodne novine“, broj 102/17 i 32/19)

Posjednik/vlasnik/skrbnik psa je svaka pravna ili fizička osoba koja je kao posjednik, vlasnik ili skrbnik stalno ili privremeno odgovorna za zdravlje i dobrobit psa.

Pas u posjedu je pas s osobom koja je za njega odgovorna.

Odgovorno posjedovanje psa je situacija u kojoj posjednik prihvaća i izvršava obveze u skladu sa propisima (označavanje, cijepljenje, veterinarska skrb, kontrola razmnožavanja, hranjenje i smještaj) i osigurava potrebe psa vezane za ponašanje, okolinu i fizičke potrebe te sprječavanje rizika (agresija, prenošenje bolesti ili uzrokovanje ozljeda) koje pas može predstavljati za zajednicu, druge životinje ili okolinu.

Izgubljeni pas je onaj pas koji je napustio posjednika bez njegove volje i on ga traži.

Napušteni pas je pas bez posjednika, posjednik ga je svjesno napustio i pas sad slobodno luta.

Popis propisa:

- Zakon o zaštiti životinja („Narodne novine“, broj 102/17 i 32/19)
- Zakon o veterinarstvu („Narodne novine“ broj 148/13 i 115/18)
- Pravilnik o označavanju pasa („Narodne novine“ broj 72/10 i 82/13)
- Pravilnik o putovnici za kućne ljubimce („Narodne novine“, broj 145/14)
- Upisnik kućnih ljubimaca (baza podataka *Lysacan*)
- Pravilnik o uvjetima kojima moraju udovoljavati skloništa za životinje („Narodne novine“, broj 99/19)
- Zakon o provedbi Uredbe EU o zaštiti životinja (Narodne novine broj 125/13, 14/14 i 92/14)
- Uredba Vijeća (EZ) br. 1/2005 od 22. prosinca 2004. o zaštiti životinja tijekom prijevoza i s prijevozom povezanih postupaka i o izmjeni direktiva 64/432/EEZ i 93/119/EZ i Uredbe (EZ) br.1255/97

1. UVOD

Napuštene životinje posljedica su neodgovornih vlasnika koji se nisu brinuli o vlastitoj životinji pa su ju napustili ili se nisu brinuli o potomstvu koje su također napustili. Zakonodavac je propisao obvezu skrbi o životinjama koje su neodgovorni napustili. Svatko od nas – vlasnici, veterinari, državna i županijska uprava i JLS-i dužni su dati svoj doprinos u okviru svoje nadležnosti.

Program kontrole populacije napuštenih pasa donosi se radi uspostave kontrole populacije napuštenih pasa na području Krapinsko-zagorske županije kako bi se njihov broj sveo na najmanju moguću mjeru. Obveza donošenja Programa je članak 71. Zakona o zaštiti životinja („Narodne novine“, broj 102/17 i 32/19) kojim se propisuje da županijska tijela donose Program kontrole populacije napuštenih pasa (u daljnjem tekstu: Program). Program se ažurira svakih pet godina te se po provedenim izmjenama dostavlja nadležnom ministarstvu na procjenu.

Najvažniji cilj programa jest rješavanje uzroka nastanka problema što će zatim utjecati i na smanjenje populacije neželjenih i napuštenih pasa.

Dva su glavna uzroka nastanka problema: neodgovorni vlasnici zbog čega psi nisu označeni mikročipom i neprovedba kontrole razmnožavanja odnosno stalno povećanje broja neželjenih štenaca koji postaju napuštene životinje.

Nacrt Programa izradio je Upravni odjel za gospodarstvo, poljoprivredu, turizam, promet i komunalnu infrastrukturu, a pri izradi su uzeti u obzir prijedlozi *Koordinacijske radne skupine za primjenu propisa iz područja zaštite životinja*.

Sukladno članku 71. stavku 1. Zakona, Program je dostavljen nadležnom ministarstvu na procjenu (Ministarstvo poljoprivrede, Uprava za veterinarstvo i sigurnost hrane).

Sukladno Kodeksu savjetovanja sa zainteresiranom javnošću u postupcima donošenja zakona, drugih propisa i akata (»Narodne novine«, br. 140/09) i Kodeksa savjetovanja sa zainteresiranom javnošću u postupcima donošenja općih akata Krapinsko-zagorske županije

(„Službeni glasnik Krapinsko-zagorske županije“, broj 24/14) Nacrt ovog Programa je bio objavljen web stranicama Krapinsko-zagorske županije na rok od 30 dana u razdoblju od _____. do _____. 2021. godine Do kraja savjetovanja sa zainteresiranom javnošću postigla je primjedba.

Pri izradi Programa vodilo se računa o preporukama za kontrolu populacije pasa lualica *Svjetske organizacije za zdravlje životinja* (OIE). Hrvatska je potpisala ugovor s OIE o kontroli napuštenih pasa te se složila uskladiti s poglavljem 7. 7. *Terrestrial Animal Health Code* do 2025. godine. Poglavlje 7.7. navodi da je potrebno rješavati problem napuštenih pasa i divljih pasa jer predstavljaju ozbiljne prijetnje u kontroli zdravlja ljudi te zdravlja i dobrobiti životinja. Prioritet je zdravlje ljudi, uključujući prevenciju zoonoza, osobito bjesnoće. OIE prepoznaje važnost kontrole populacije napuštenih pasa, a da se pritom ne uzrokuje nepotrebna patnja životinja. Nadalje navodi da bi veterinarske službe trebale igrati glavnu ulogu u prevenciji bolesti zoonoza i osiguravanju dobrobiti životinja i biti uključene u kontrolu populacije napuštenih pasa usklađujući svoje aktivnosti s drugim nadležnim javnim institucijama.

Odjel veterinara male prakse Hrvatske izdao je mišljenje o kontroli populacije napuštenih pasa i pasa lualica kojim podržavaju propisivanje trajne sterilizacije Zakonom o zaštiti životinja, a uz izuzeće pasa čiji vlasnici to ne žele iz objektivnih razloga (stari i bolesni psi, rasni psi, lovački psi, kontrola razmnožavanja i dr.).

Napušteni psi predstavljaju rizik za zdravlje i dobrobit ljudi jednako kao i za zdravlje i dobrobit drugih životinja. Psi lualice nose širok raspon patogena pod utjecajem regije i staništa te ih šire i prenose drugim životinjama i ljudima. Bolesti koje se tako šire variraju od relativno blagih koje mogu proći neopaženo pa sve do teških kroničnih poremećaja (npr. ehinokokoza) i fatalnih bolesti (npr. bjesnoća).

Napušteni psi mogu napadati ljude, njihove kućne ljubimce te stoku, a nerijetko uzrokuju i prometne nesreće. Često izravno djeluju i na javno zdravstvo zato što žive u lošim uvjetima (glad, iscrpljenost, kronične bolesti kože, nedostatak sigurnog mjesta za boravak i sl.) i neizravno kada se koriste neodgovarajuće mjere kontrole populacije (pucanje na pse, trovanje, nehumano hvatanje).

Na razini EU-a nema pravnog okvira za jedinstveno postupanje s napuštenim psima pa odluke o zakonodavstvu i provedbenim mjerama pripadaju nadležnosti država članica.

OIE preporučuje integrirani, sveobuhvatni i dugoročni pristup usmjeren na upravljanje postojećom populacijom i prevencijom pojave novih napuštenih pasa. Učinkovitost takvog integriranog pristupa velikim dijelom ovisi o dobroj koordinaciji, suradnji i komunikaciji između svih sudionika.

PODACI O ŽUPANIJI

Krapinsko-zagorska županija nalazi se u sjeverozapadnom dijelu Republike Hrvatske i pripada prostoru središnje Hrvatske. Zasebna je geografska cjelina koja se pruža od vrhova Macelja i Ivančice na sjeveru do Medvednice na jugoistoku. Zapadna granica, ujedno i državna sa Republikom Slovenijom, je rijeka Sutla, a istočna granica je vododjelnica porječja Krapine i Lonje. Ovako razgraničen prostor Županije podudara se s prirodnom regijom Donje Zagorje.

Županija Krapinsko-zagorska graniči:

- na sjeveru sa Republikom Slovenijom i Varaždinskom županijom
- na zapadu sa Republikom Slovenijom
- na jugu sa gradom Zagrebom i Zagrebačkom županijom
- na istoku sa Zagrebačkom i Varaždinskom županijom.

Površinom je jedna od manjih županija (1229 km²) ali ima veće demografsko značenje jer je gustoćom stanovnika od 108,1 stan./km² iznad republičkog prosjeka koji iznosi 75,8 stan./km², te je, uz Međimursku i Varaždinsku županiju, najgušće naseljeno područje Republike Hrvatske. Veliko prometno značenje Županiji daje međunarodna trasa autoceste koja prolazi duž cijele Županije i predstavlja sastavni dio sjeverozapadnog ulaza/izlaza Republike Hrvatske prema Europi.

Županija ima 132.892 stanovnika prema popisu stanovništava iz 2011. godine.

Gradovi su: Donja Stubica, Klanjec, Krapina, Oroslavje, Pregrada, Zabok i Zlatar.

Općine su: Bedekovčina, Budinščina, Desinić, Đurmanec, Gornja Stubica, Hrašćina, Hum na Sutli, Jesenje, Konjščina, Kraljevec na Sutli, Krapinske Toplice, Kumrovec, Lobar, Mače, Marija Bistrica, Mihovljan, Novi Golubovec, Petrovsko, Radoboj, Stubičke Toplice, Sv.Križ Začretje, Tuhelj, Veliko Trgovišće, Zagorska Sela i Zlatar Bistrica.

1. POSTOJEĆE STANJE

Na području Krapinsko-zagorske županije registrirano je jedno sklonište - **Sklonište za napuštene životinje „Luč Zagorja“, Selnica 247, 49246 Marija Bistrica.**

Prema dostupnim podacima **Skloništa za napuštene životinje odobrenog od nadležnog ministarstva na području Krapinsko-zagorske županije u 2020. godini** bilo je ukupno zbrinuto **263** psa.

Tablica: Broj pasa prema JLS koji je ušao u Sklonište za napuštene životinje „Luč Zagorja“ u 2020. godini

Red.broj.	Općina /Grad	Broj pasa koji su u 2020. godini ušli u sklonište
1.	Bedekovčina	17
2.	Budinščina	5
3.	Desinić	3
4.	Đurmanec	7
5.	Gornja Stubica	14
6.	Hrašćina	3
7.	Hum na Sutli	4
8.	Jesenje	0
9.	Konjščina	1
10.	Kraljevec na Sutli	1
11.	Krapinske Toplice	6

12.	Kumrovec	5
13.	Lobor	12
14.	Mače	2
15.	Marija Bistrica	29
16.	Mihovljan	5
17.	Novi Golubovec	2
18.	Petrovsko	3
19.	Radoboj	2
20.	Stubičke Toplice	4
21.	Sveti Križ Začretje	24
22.	Tuhelj	4
23.	Veliko Trgovišće	22
24.	Zagorska Sela	1
25.	Zlatar Bistrica	2
26.	Donja Stubica	21
27.	Klanjec	6
28.	Krapina	9
29.	Oroslavje	10
30.	Pregrada	8
31.	Zabok	15
32.	Zlatar	16

Prema zaprimljenim podacima na dan 18. listopada 2021. godine u Sklonište za napuštene životinje „Luč Zagorja“, Selnica 247, 49246 Marija Bistrica:

- ušlo je 173 pasa
- udomljena su 102 pasa
- Vraćeno je vlasnicima: 10 pasa
- Uginulo je: 9 pasa

Na dan 01. listopada 2021. godine u skloništu je na smještaju 52 pasa.

Područje Krapinsko-zagorske županije u svom velikom dijelu je ruralno područje u kojem vlasnici pasa često ne provode kontrolu razmnožavanja svojih kujica i odbacuju legla štenaca čime se konstantno povećava broj napuštenih pasa.

Sve jedinice lokalne samouprave na području Krapinsko-zagorske županije nemaju svoj vlastiti mikročitač pa ih međusobno posuđuju ili provjeru mikročipiranosti pasa vrše djelatnici veterinarskih ambulanti.

2. CILJ PROGRAMA:

Osnovni cilj provedbe Programa je smanjenje broja napuštenih pasa, a isto je moguće postići slijedećim mjerama i aktivnostima:

1. potpuna provedba kontrole mikročipiranja pasa,
2. postizanje kontrole razmnožavanja svih pasa,
3. poticanje i promocija udomljavanja pasa iz skloništa,
4. edukacija u cilju podizanja javne svijesti u području zaštite životinja,
5. promicanje odgovornog posjedovanja pasa (edukacija o odgovornom vlasništvu)

3. MJERE I AKTIVNOSTI KONTROLE POPULACIJE NAPUŠTENIH PASA

3.1. Potpuna provedba kontrole mikročipiranja pasa

Provedba potpune kontrole mikročipiranja pasa sukladna je članku 94. Zakona o zaštiti životinja. Provedbu kontrole mikročipiranja pasa primarno provode komunalni redari. U svrhu kontrole mikročipiranja JLS se mogu koristiti zapošljavanjem dodatnih komunalnih redara i drugog osoblja kroz programe javnih radova i angažiranjem studenata. Mogu se ostvarivati suradnje s predstavnicima stanara i voditelja gradskih/općinskih četvrti te angažirati ovlaštene veterinarske organizacije koje su ta taj posao educirane i imaju potrebne mikročitače, te pristup bazi podataka.

Cilj kontrole mikročipiranja pasa je da svaki pas na području jedinice lokalne samouprave bude mikročipiran te da se na taj način lakše dolazi do vlasnika/skrbnika izgubljenog ili napuštenog psa. Pas koji nije mikročipiran izravna je briga i trošak lokalne zajednice.

Provedba aktivnosti:

Pojedine jedinice lokalne samouprave na području Krapinsko-zagorske županije ne posjeduju mikročitač kako bi se provela potpuna kontrola mikročipiranja te u slučaju pronalaska izgubljenog i/ili napuštenog psa utvrdio njegov vlasnik.

Stoga se, postavlja cilj da sve jedinice lokalne samouprave nabave minimalno jedan mikročitači i/ili da sklope ugovore s veterinarskim organizacijama koje su za taj posao educirane i imaju potrebne mikročitače, te pristup bazi podataka i na taj način izvrše očitavanja mikročipova kod pasa u svakoj situaciji.

JLS koje izvrše nabavu mikročitača obavezne su izvršiti edukaciju komunalnih redara i/ili drugih osoba o njegovoj primjeni i upoznati ih sa svom popratnom problematikom, najkasnije **do 30. lipnja 2022. godine**. Ukoliko to ne bi bilo moguće rješenje je ugovaranje kontrole mikročipiranja s ovlaštenim veterinarskim organizacijama koje su ta taj posao educirane i imaju potrebne mikročitače, te pristup bazi podataka.

Pri dojavi i/ili pronalasku izgubljenog ili napuštenog psa komunalni redar moći će odmah očitati čip i pronaći vlasnika životinje, a ukoliko to neće biti moguće odraditi će to angažirana veterinarska organizacija, a nakon toga će se postupiti po odredbama Odluke o uvjetima i načinu držanja kućnih ljubimaca i načinu postupanja s napuštenim i izgubljenim životinjama te divljim životinjama pronađenim izvan prirodnog staništa na području te JLS. Na taj način će JLS steći točan uvid o stanju na terenu i vlasnicima koji opetovano ne mikročipiraju svoje pse i nova legla.

Od 2022. godine jedinice lokalne samouprave rezultate kontrole mikročipiranosti pasa na svom području imati će **obvezu** dostaviti **do 15. srpnja tekuće godine** predsjedniku Koordinacijske radne skupine za primjenu propisa iz zaštite životinja i osobi odgovornoj za dobrobit životinja Krapinsko-zagorske županije.

Koordinacijska radna skupina za primjenu propisa iz zaštite životinja pripremiti će internu bazu podataka u kojoj će se voditi evidencija o broju označenih i/ili neoznačenih pasa u idućem petogodišnjem razdoblju za svaku pojedinu JLS. Interna baza podataka služiti će između ostalog i za praćenje i usporedbu broja napuštenih pasa koji su završili u skloništu i broja neoznačenih pasa u JLS i sl.

3.2. Provedba kontrole razmnožavanja pasa

Kontrola razmnožavanja putem sterilizacije jedno je od glavnih rješenja problema populacije napuštenih pasa jer je reproduktivni potencijal pasa visok i broj napuštenih pasa može se u nekoliko godina višestruko povećati. Zakon o zaštiti životinja sadrži odredbu kojoj je cilj pridonijeti smanjenju broja napuštenih vlasničkih pasa koji su prije napuštanja bili nečiji kućni ljubimci. Članak 62. stavak 6. Zakona definira da JLS-i **moгу propisati trajnu sterilizaciju** kao obvezan način kontrole razmnožavanja napuštenih i izgubljenih pasa. Prema članku 52. stavku 1. i 2. Zakona o zaštiti životinja kontrola razmnožavanja je obvezna i predstavlja odgovornost posjednika psa koji je dužan osigurati kontrolu razmnožavanja životinja koje su pod njegovim nadzorom te zbrinuti mladunčad vlastitih kućnih ljubimaca. Ako vlasnici ne žele zbrinuti mladunčad svojeg psa, snose troškove njihova zbrinjavanja. Po utvrđivanju napuštanja mladunčadi od strane komunalnog redara koji obavještava veterinarskog inspektora može se vlasniku na njegov trošak odrediti mjeru trajne sterilizacije kućnog ljubimca.

U svrhu prevencije napuštanja pasa potrebno je usmjeravati lokalne zajednice da propišu trajnu sterilizaciju vlasničkih pasa uz suglasnost vlasnika kao obavezan način kontrole razmnožavanja uz evidentirane izuzetke na koje se takva odredba neće odnositi: psi s rodovnicama, službeni psi (policija, vojska), potražni psi (Hrvatska gorska služba spašavanja), psi za rehabilitaciju i slijepe osobe. Na zahtjev vlasnika i uz evidenciju izuzetak mogu biti stari i bolesni psi, operirani i liječeni psi, lovački psi. Propisivanje obavezne trajne sterilizacije pridonosi bitnom **smanjenju financijskih izdataka JLS-a za zbrinjavanje napuštenih pasa**, pomaže vlasnicima pasa te samim psima.

Svi napušteni psi potječu od vlasničkih pasa. Općim aktima JLS-a (odlukama za kućne ljubimce) propisuje se mjerljiv i konkretan način provedbe kontrole razmnožavanja kako bi se izbjeglo prebacivanje odgovornosti pojedinaca na lokalnu zajednicu. Propisivanje trajne sterilizacije napuštenih ili izgubljenih životinja te sufliranje vlasničkih pasa daje mogućnost lokalnim zajednicama da utječu na uzrok nastanka problema, uvedu red i imaju provediv i učinkovit način kontrole razmnožavanja, što izravno djeluje na kontrolu populacije pasa.

Preporuča se potpuno ili djelomično sufinanciranje sterilizacije od strane JLS-a za vlasničke pse. Sufinanciranje se može odnositi na posebne kategorije stanovništva (umirovljenici, korisnici socijalne pomoći i sl.) u obliku djelomičnog pokrivanja troškova, izjednačavanja cijene sterilizacije ženskih i muških pasa, kuponima i na druge načine.

Od strane struke najvažniju ulogu imaju veterinari koji će savjetovati i preporučiti sterilizaciju kao kontrolu razmnožavanja u svim slučajevima kada je to moguće.

Provedba aktivnosti:

1. Tijekom 2022. godine sve JLS moraju temeljem Zakona o zaštiti životinja („Narodne novine“ br. 102/17 i 32/19) donijeti (ukoliko to već nisu), Odluku o uvjetima i načinu držanja kućnih ljubimaca i načinu postupanja s napuštenim i izgubljenim životinjama te divljim životinjama pronađenim izvan prirodnog staništa na području grada/općine.

Preporuka je da se u Odluke o uvjetima i načinu držanja kućnih ljubimaca i načinu postupanja s napuštenim i izgubljenim životinjama te divljim životinjama pronađenim izvan prirodnog staništa na području grada/općine uvrsti i trajna sterilizacija

vlasničkih pasa uz suglasnost vlasnika pasa kao mjeru kontrole razmnožavanja pasa.

U roku od 7 dana nakon stupanja na snagu Odluke o uvjetima i načinu držanja kućnih ljubimaca i načinu postupanja s napuštenim i izgubljenim životinjama te divljim životinjama pronađenim izvan prirodnog staništa na području grada/općine, JLS o tome dostavlja obavijest predsjedniku Koordinacijske radne skupine za primjenu propisa iz područja zaštite životinja i osobi odgovornoj za dobrobit životinja Krapinsko-zagorske županije. JLS koje su donijele Odluke o uvjetima i načinu držanja kućnih ljubimaca i načinu postupanja s napuštenim i izgubljenim životinjama te divljim životinjama pronađenim izvan prirodnog staništa na području grada/općine također dostavljaju obavijest o tome.

Po donošenju Odluke utvrđene odredbe moraju se primjenjivati u praksi (nadzor komunalnog redara te postupanje prema odredbama Odluke i Zakona).

2. Preporuka je da JLS Krapinsko-zagorske županije u 2022. godini u svojim proračunima **osiguraju sredstva za sufinanciranje trajne sterilizacije vlasničkih pasa (uz suglasnost vlasnika) prema proračunskim mogućnostima te donesu kriterije po kojima će se potpora dodjeljivati.**
3. Krapinsko-zagorska županija će u svom proračunu za 2022. godinu osigurati sredstva za sufinanciranje trajne sterilizacije/kastracije vlasničkih pasa, a tijekom idućeg razdoblja isto će izvršiti prema proračunskim mogućnostima.

3.3. Poticanje i promocija udomljavanja pasa iz skloništa

Poticanje udomljavanja napuštenih pasa izvršiti će se kroz **akcije Skloništa za napuštene životinje odobreno od nadležnog ministarstva, Krapinsko-zagorske županija, JLS-a i nevladinih udruga.**

Provedba aktivnosti:

Sklonište za napuštene životinje odobreno od nadležnog ministarstva na svojoj web stranici redovno oglašava pse koji su spremni za udomljavanje. Tijekom godine u nekoliko navrata financira oglase na lokalnim radio postajama s ciljem osvještavanja udomljavanja pasa iz skloništa s isticanjem prednosti udomljavanja takvih pasa: cijepljen, mikročipiran i trajno steriliziran pas. Postavljaju štandove na javnim događajima koje organizira lokalna zajednica, a u svrhu promocije pasa koji čekaju udomljavanje (dani općine, izložbe, sajmovi i sl.) i podstavljaju jumbo plakate na glavnim prometnicama i raskrižjima s porukama o udomljavanju. Organiziraju obilazak skloništa predškolskih i školskih ustanova kako bi se u najranijoj dobi promicalo odgovorno posjedovanje životinja i spriječilo njihovo napuštanje. U idućem petogodišnjem razdoblju nastaviti će s prethodno navedenim aktivnostima. O provedenim aktivnostima dostavljati će pisano izvješće tijekom prosinca tekuće godine, predsjedniku Koordinacijske radne skupine za primjenu propisa iz zaštite životinja i osobi odgovornoj za dobrobit životinja Krapinsko-zagorske županije.

Sve jedinice lokalne samouprave od 2022. godine moraju pse sa svog područja oglašavati za udomljavanje na svojoj web stranici. Sve relevantne podatke o psima (s njihovim slikama i podacima) s područja svake JLS koji su spremni za udomljavanje Sklonište za napuštene

životinje „Luč Zagorja“ dostavlja svakih 15 dana uz redovno ažuriranje JLS kako bi ih iste mogle oglasiti na svojim web stranicama. JLS podatke o broju oglašanih i udomljenih pasa dostavljaju tijekom prosinca tekuće godine predsjedniku Koordinacijske radne skupine za primjenu propisa iz zaštite životinja i osobi odgovornoj za dobrobit životinja Krapinsko-zagorske županije.

Suradnja s nevladinim udrugama

Udruge koje se bave područjem zaštite životinja mogu biti značajan partner jedinicama lokalne samouprave. Osobito je važno njihovo poznavanje lokalnog terena, poznavanje domaćinstava/susjedstva, poznavanje lokalne populacije pasa (npr. ilegalni uzgoji) i uvjeta u kojima vlasnici drže svoje pse. Djelovanjem lokalne udruge JLS može samo profitirati i dobiti besplatnu pomoć u vidu edukacije i podizanja svijesti građana, ali i kontrole i prijava vezanih uz kršenje Zakona. Domaća udruga za zaštitu životinja može građanima vrlo brzo, pristupačno i učinkovito pružiti stručna znanja vezana uz odgovorno vlasništvo i uz postupanje sa psima. Svojem djelovanjem i u konačnici rezultatima lokalna udruga može JLS-u smanjiti troškove zbrinjavanja napuštenih pasa.

Na području Krapinsko-zagorske županije **djeluju dvije nevladine udruge za zaštitu životinja** čiji su članovi koje uključeni u rad Koordinacijske radne skupine za zaštitu životinja. Njihov rad se financijski podupire od strane gradova na čijem području imaju sjedište te Krapinsko-zagorske županije ovisno o osiguranim sredstvima u proračunu.

Nevladine udruge za zaštitu životinja na području Krapinsko-zagorske županije su:

- 1. Udruga za promicanje prava i zaštitu životinja „Vita“**
- 2. Udruga za zaštitu i zbrinjavanje životinja EGON**

3.4. Edukacija u cilju podizanja javne svijesti u području zaštite životinja

Ponašanje ljudi je upravo onaj faktor koji u najvećoj mjeri utječe na dinamiku populacije pasa. Stoga je, dugoročno, edukacija jedan od najbitnijih elemenata sveobuhvatnog pristupa u upravljanju populacijom napuštenih pasa. Edukacijske inicijative trebaju ići u pravcu poticanja odgovornog posjedovanja pasa što uključuje poticanje interakcije ljudi-životinje, registraciju i identifikaciju pasa, sprječavanje bolesti, naročito bjesnoće i ehinokokoze, sprječavanje negativnih učinaka pasa na zajednicu preko zagađenja (npr. fekalija i buka), rizika za ljudsko zdravlje putem ugriza, uzrokovanjem prometnih nesreća i rizika za druge pse, divlje životinje, domaće životinje i druge vrste kućnih ljubimaca, te kontrola razmnožavanja pasa koja je obvezna i predstavlja odgovornost posjednika psa koji je dužan osigurati kontrolu razmnožavanja životinja koje su pod njegovim nadzorom.

Provedba aktivnosti:

Edukativne aktivnosti imaju za cilj stjecanje znanja i vještina, te promjenu stavova i ponašanja:

- ciljana edukacija o propisima iz područja zaštite životinja na svim razinama (u suradnji s Ministarstvom poljoprivrede),
- seminari i predavanja u školama i predškolskim ustanovama (u suradnji sa Skloništem za napuštene životinje „Luč Zagorja“ i nevladinim udrugama)
- letci, brošure, oglasi, panoi (priprema i distribucija u suradnji sa nadležnim

Ministarstvom i udrugama za zaštitu životinja. Distribuciju letaka mogu izvršiti JLS u prilogu uz komunalnu naknadu i sl.)

- direktno uključivanje ljudi kroz ciljane skupine u lokalnoj zajednici (lovozakupnici zajedničkih i državnih lovišta na području Krapinsko-zagorske županije),
- dizanje razine javne svijesti kroz štampu, radio i TV.

3.5. Promicanje odgovornog posjedovanja pasa (edukacija o odgovornom vlasništvu)

U tu svrhu sukladno članku 69. Zakona moguće je **provesti slijedeće aktivnosti:**

- redovito tiskanje i distribuciju letaka po svim kućanstvima o zakonskim obavezama vlasnika pasa
- postavljanje jumbo i drugih plakata s upozorenjima i informiranjem o zakonskim obavezama vlasnika pasa,
- javne medijske objave i oglasi o zakonskoj obavezi mikročipiranja pasa i o drugim obavezama vlasnika pasa,
- suradnja s nevladinim organizacijama za zaštitu životinja te provođenje edukacija u osnovnim i srednjim školama,
- posjeta vrtićke i školske djece skloništu te posjet predstavnika skloništa vrtićima i školama,
- prisutnost skloništa i pasa smještenih u skloništu na javnim događanjima, obilježavanjima datuma važnih lokalnoj zajednici, na priredbama, sajmovima i izložbama kako bi se povećala njihova vidljivost i građanstvo osvijestilo o postojanju problema napuštenih pasa,
- osiguravanje stalne informacijske službe (ili u suradnji s postojećim službama npr. turističkim zajednicama) pri kojoj se građani mogu informirati o udomljavanju pasa, problematici napuštenih pasa te njihovoj zaštiti i dobrobiti.

Nosioci aktivnosti su: Sklonište za napuštene životinje odobreno od nadležnog ministarstva, Krapinsko-zagorska županija, JLS-a i nevladine udruge. Financiranje će se provoditi kroz proračune JLS, Krapinsko-zagorske županije i Skloništa za napuštene životinje odobrenog od nadležnog ministarstva.

4. PROVEDBA PROGRAMA KONTROLE POPULACIJE NAPUŠTENIH PASA

Ovaj Program kontrole populacije napuštenih pasa donosi se za petogodišnje razdoblje. Koordinacijska radna skupina putem županijskog Upravnog odjela za gospodarstvo, poljoprivredu, turizam, promet i komunalnu infrastrukturu krajem kalendarske godine predlaže mjere/aktivnosti za financiranje za slijedeću proračunsku godinu.

Provedba mjera i aktivnosti ovisit će o stanju populacije napuštenih pasa na području Krapinsko-zagorske županije, osiguranim proračunskim sredstvima za tekuću godinu, a sukladno pozitivnim zakonskim propisima.

O Programu će se izvijestiti nadležno ministarstvo, veterinarska inspekcija, Ministarstvo unutarnjih poslova, jedinice lokalne samouprave, Koordinacijska radna skupina, sklonište za životinje, veterinarske organizacije i nevladine udruge.

Međusobna suradnja svih uključenih strana jedini je način da se problemi riješe odnosno iznađe rješenje koje će biti na korist cijele zajednice.

5. ZAKLJUČAK

Najvažniji cilj programa jest rješavanje uzroka nastanka problema što će zatim utjecati i na smanjenje populacije neželjenih i napuštenih pasa.

Dva su glavna uzroka nastanka problema: **neodgovorni vlasnici i neprovedba kontrole razmnožavanja** odnosno stalno povećanje broja neželjenih štenaca koji postaju napuštene životinje.

Kontrola razmnožavanja putem sterilizacije jedno je od glavnih rješenja problema populacije napuštenih pasa jer je reproduktivni potencijal pasa visok i broj napuštenih pasa može se u nekoliko godina višestruko povećati.

Od strane struke najvažniju ulogu imaju veterinari koji će savjetovati i preporučiti sterilizaciju kao kontrolu razmnožavanja u svim slučajevima kada je to moguće.

Propisivanje trajne sterilizacije daje mogućnost lokalnim zajednicama da utječu na uzrok nastanka problema, uvedu red i imaju provediv i učinkovit način kontrole napuštenih i/ili izgubljenih pasa.

Također, JLS-i imaju mogućnost svojim građanima financirati ili sufinancirati troškove vlasničkih sterilizacije vlasničkih pasa i na taj način posredno utjecati na smanjenje troškova za zbrinjavanje napuštenih pasa.

Intencija zakonodavca i **poželjno planirano stanje jest da u budućnosti napuštenih pasa bude manje, da ih je sve manje u skloništima te da JLS-i imaju što manje troškove za zbrinjavanje napuštenih pasa.**

6. ZAVRŠNA ODREDBA

Po isteku petogodišnjeg razdoblja provođenja Programa kontrole populacije napuštenih pasa na području Krapinsko-zagorske županije za razdoblje 2022.- 2027. godine izvršiti će se analiza propisanih i provedenih mjera temeljem kojih će se pripremiti Program kontrole populacije napuštenih pasa na području Krapinsko-zagorske županije za iduće petogodišnje razdoblje.

Stupanjem na snagu ovog Programa stavlja se van snage Program kontrole populacije napuštenih pasa na području Krapinsko-zagorske županije KLASA:320-08/17-01/10, URBROJ: 2140/01-02-19-97 donesen od 01. ožujka 2019. godine.

Ovaj Program stupa na snagu sedmog dana od dana kada ga potvrdi Ministarstvo poljoprivrede.

ŽUPAN

Željko Kolar